

Būtiskākie 2012. gada notikumi OCTA nozarē

Tuvojoties gada nogalei Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs (LTAB) ir izvērtējis svarīgākos 2012. gada notikumus, sasniegumus un jaunievedumus, kā būtiskākos izceļot: OCTA 15 gadu darbību Latvijā un ievērojamu IT sistēmas attīstību, kas ļāvis uzlabot uzkrāto datu kvalitāti un izveidot dažādus transportlīdzekļu īpašniekiem publiski pieejamus servissus. Vienlaikus 2012. gads iezīmējās ar faktu, ka apdrošinātāji nespēja vienoties par vienotas tiešās zaudējumu regulēšanas (TZR) sistēmas ieviešanu visā Latvijā.

OCTA - 15

1997.gadā Latvijā tika ieviesta OCTA sistēma, kuras mērķis ir nodrošināt ceļu satiksmes negadījumā cietušo trešo personu interešu aizsardzību Latvijā un Zaļās kartes dalībvalstīs. 15 gadu darbības laikā ir panākti vairāki būtiski nosacījumi un uzlabojumi, kuri sekmējuši transportlīdzekļu vadītāju drošību un sociālās garantijas, kuras sniedz OCTA apdrošināšana. Kā būtiskākos sistēmas 15 gades notikumus var atzīmēt: Latvijas iestāšanos Zaļās kartes sistēmā, Saskaņotā paziņojuma ieviešana, vienotas polises ieviešana visā Eiropas Ekonomikas zonas teritorijā, OCTA cenas sasaiste ar CSNg jeb Bonus – Malus sistēmas ieviešana, apdrošināšanas atlīdzību ieviešana par personai nodarītajiem nemateriālajiem zaudējumiem, apdrošinātāju atbildības limitu paaugstināšana, iespēja saņemt atlīdzību Latvijā teritorijā, pat gadījumā, ja CSNg ir noticis ārvalstīs, e-polises ieviešana.

Tiek ieviesti transportlīdzekļu datu apstrādes pakalpojumi

2012. gadā LTAB ir spēris būtiskus soļus IT sistēmas attīstībā, kas ir ļāvis ieviest dažādus autovadītājiem un uzņēmumiem, tai skaitā lielu autoparku uzturētājiem, publiski pieejamus pakalpojumus. Veiktie uzlabojumi un ieviestās inovācijas ir ļāvušas nodrošināt transportlīdzekļu īpašniekus ar iespēju iegūt plašāku pieeju OCTA informācijas sistēmā esošajiem datiem.

Lai palīdzētu autoīpašniekiem iegūt objektīvu informāciju par transportlīdzekļa zaudējumu vēsturi, šī gada rudenī LTAB sāka piedāvāt datu apstrādes pakalpojumu, ar kura starpniecību ikviens autovadītājs var iegūt informāciju par transportlīdzekļa CSNg vēsturi, laika posmā no 1997. gada. Lai iegūtu informāciju, autovadītājam nepieciešams zināt tikai transportlīdzekļa reģistrācijas un reģistrācijas apliecības numurus.

Vienlaikus tika ieviests arī OCTA kalkulators, ar kura starpniecību ikviens autovadītājs var uzzināt savu OCTA cenu, un izvēloties sev tīkamāko piedāvājumu, iegādāties OCTA tieši no apdrošināšanas sabiedrības. Kā norāda LTAB valdes priekšsēdētājs Juris Stengrevics, LTAB mājas lapā pieejamais OCTA kalkulators šobrīd ir izdevīgākais OCTA cenas aprēķina piedāvājums Latvijā, jo polises cenas tiek iegūtas un aprēķinātas tieši no apdrošinātāja.

LTAB nāk klajā ar iniciatīvu izņemt no satiksmes neapdrošinātus transportlīdzekļus

Lai gan 2012. gadā tika sasniegts zemākais neapdrošināto transportlīdzekļu skaits, tikai 2%, vēl joprojām ir autovadītāji, kuri apzināti neiegādājas OCTA, tādējādi apdraudot gan sevi, gan citus satiksmes dalībniekus. Lai novērstu situāciju, ka ceļu satiksmē piedalās transportlīdzekļi bez OCTA, LTAB nāca klajā ar ierosinājumu izņemt no satiksmes transportlīdzekļus, kuri pārvietojas bez OCTA. Šo transportlīdzekļu vadītājiem, pēc soda noformēšanas, būtu iespēja iegādāties OCTA vai arī viņu transportlīdzeklis tiktu evakuēts uz stāvvietu.

Ar iniciatīvu par neapdrošinātu transportlīdzekļu izņemšanu no satiksmes, LTAB vērsās pie atbildīgajām institūcijām, rosinot Latvijai pārņemt citu valstu piemērus, kur neapdrošināti

transportlīdzekļi tiek izņemti no ceļu satiksmes līdz apdrošināšanas iegādei. Ārvalstīs šāda prakse ir būtiski samazinājusi neapdrošinātu transportlīdzekļu skaitu. Tomēr, lai izdarītu attiecīgus grozījumus Latvijas likumdošanā, vēl ir veicams liels darbs pie noteikumu un to piemērošanas kārtības izstrādes.

Tiek panākta vienošanās par satiksmes kustības uzlabošanu lielveikalu autostāvvietās

Kā liecina Rīgas Domes Satiksmes departamenta satiksmes organizācijas nodaļas statistika pēdējo trīs gadu laikā 15% no ceļu satiksmes negadījumiem (CSNg) ir notikuši lielveikalu autostāvvietās. Pretēji pieņēmumiem, ka autostāvvietās notikušu CSNg sekas ir nebūtiskas, statistika liecina, ka daudzas avārijas ir arī ar cietušajiem. Savukārt LTAB apkopotie dati liecina, ka notikušo CSNg skaits tirdzniecības centru stāvvietās, uz kuru piebraucamajiem ceļiem ir uzstādītas ceļa zīmes, kas nosaka braukšanas priekšrocības, ir 9 -10 reizes mazāks, nekā tajās stāvvietās, kur šādas ceļa zīmes nav uzstādītas. Veicot pastiprinātu komunikāciju, kā arī personīgi tiekoties ar tirdzniecības centru pārstāvjiem, tika panākta vienošanās par kustības uzlabošanu satiksmes un autovadītāju drošības vārdā. Kā viens no šo aktivitāšu rezultāta piemēriem būtu minams tas, ka autostāvvietā pie tirdzniecības centra „SPICE” tika aprīkota ar nepieciešamajiem ceļu satiksmes organizācijas līdzekļiem.

Netiek panākta vienošanās par TZR vienotas sistēmas ieviešanu

Saskaņā ar veiktajiem grozījumiem OCTA likumā, 2012. gada rudenī vajadzēja sākt darboties TZR vienotai sistēmai, kura paredzēja, ka pēc apdrošināšanas atlīdzības CSNg cietusī puse var vērsties pie sava, nevis vainīgās puses apdrošinātāja. Tomēr ilgstošu debašu un pārrunu rezultātā, visi OCTA tirgus dalībnieki tā arī nespēja vienoties par kopīgiem sistēmas darbības principiem, kas kavē tās ieviešanu vēl joprojām.

„Neraugoties uz faktu, ka pagaidām vienotu TZR sistēmu visā Latvijā nav izdevies ieviest, mēs neizslēdzam šādu iespēju nākotnē. Jau šobrīd vairākas apdrošināšanas sabiedrības papildus standarta OCTA polisēm piedāvā plašāku pakalpojumu klāstu, nodrošinot iespēju, ka CSNg cietusī puse pēc apdrošināšanas atlīdzības var vērsties apdrošināšanas sabiedrībā, kurā ir iegādāta polise”, skaidro Juris Stengrevics.

Informāciju sagatavoja:

LTAB sabiedrisko attiecību konsultante

Inese Lukaševska

Tālrunis: +371 25809161

E-pasts: Inese@olsen.lv